

Informacja wskazująca, które z postanowień niniejszych ogólnych warunków ubezpieczenia dotyczą podstawowych warunków umowy ubezpieczenia. Informacja stanowi integralną część niniejszych ogólnych warunków ubezpieczenia i wynika z art. 17 ust. 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

POLSKI GAZ TOWARZYSTWO UBEZPIECZEŃ WZAJEMNYCH
„OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZENIA RYZYK BUDOWLANYCH”

RODZAJ INFORMACJI	POSTANOWIENIA Ogólnych warunków ubezpieczenia
Przesłanki wypłaty świadczenia.	§ 3 ust. 7, § 3 ust. 8, § 4, § 5, § 7 ust. 4, § 10.
Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty świadczenia lub jego obniżenia.	§ 6, § 7 ust. 3. § 8, § 9, § 11, § 12, § 13.

Część I

Postanowienia wstępne – wspólne dla ubezpieczenia mienia oraz ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej

§ 1

Postanowienia początkowe

1. Niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia ryzyk budowlanych, zwane dalej „OWU” mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych pomiędzy ubezpieczycielem a osobami prawnymi w umowach ubezpieczenia mienia i ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej.
2. Umowa ubezpieczenia może zostać zawarta w zakresie obejmującym wyłącznie ubezpieczenie mienia (Część II OWU) albo w zakresie obejmującym zarówno ubezpieczenie mienia (Część II OWU), jak i ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej (Część III OWU). Na podstawie OWU ubezpieczyciel nie zawiera umów ubezpieczenia w zakresie obejmującym wyłącznie ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej (Część III OWU). W umowie ubezpieczenia ubezpieczenie mienia może być określane pojęciem „Sekcja I”, a ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej pojęciem „Sekcja II”.
3. Umowa ubezpieczenia może zostać zawarta na rachunek ubezpieczającego lub – na zasadach opisanych w § 3 - na rachunek ubezpieczonego innego niż ubezpieczający. Ubezpieczony wskazywany jest w umowie ubezpieczenia imiennie lub w inny sposób pozwalający w przyszłości na jego identyfikację. Jeżeli ubezpieczony nie został wskazany w żaden sposób w umowie ubezpieczenia, uważa się, że jest nim ubezpieczający.
4. Umowa ubezpieczenia może zawierać postanowienia odmienne od postanowień OWU. Postanowienia umowy ubezpieczenia uchylają odmienne od nich postanowienia OWU.

§ 2

Definicje

1. Ilekroć w OWU używa się wymienionych poniżej pojęć, należy przez nie rozumieć:
 - 1) **akt terroryzmu** - sprzeczne z przepisami państwa, w którym te działania są dokonywane, nie będące działaniami objętymi definicjami wojny i wojny domowej, działania zbrojne, a także działania polegające na groźbie podjęcia działań zbrojnych, nakierowane na osiągnięcie celu w postaci:
 - a) pozbawienia państwowości lub autonomii narodu lub grupy etnicznej,
 - b) bądź uzyskania państwowości lub autonomii przez naród lub grupę etniczną;
 - c) bądź oderwania od państwa części jego terytorium,
 - d) bądź zmiany ustroju państwa,
 - e) bądź zmiany władz państwa lub ich polityki,

- f) bądź zastraszenia społeczeństwa lub jego części,
 - g) bądź też rozpowszechnienia wiedzy o osobach podejmujących te działania lub ich organizacjach,
- jeżeli ich motywem są pobudki narodowościowe, etniczne, rasowe, polityczne, społeczne, religijne, ideologiczne lub światopoglądowe, bez względu na to, czy podejmowane są przez pojedyncze osoby czy przez grupy osób, niezależnie od formy ewentualnego zorganizowania sprawców, jak również bez względu na związek tych osób albo brak związku z zewnętrznymi państwami;
- 2) **awaria** – zmianę stanu technicznego maszyny lub innego urządzenia, bądź instalacji, która uniemożliwia lub ogranicza ich dalszą eksploatację zgodnie z ich zwykłym przeznaczeniem;
 - 3) **działania zbrojne** - działania z użyciem:
 - a) uzbrojenia, bez względu na sposób jego działania i stopień komplikacji, nie wyłączając samolotów, dronów i okrętów bojowych, broni artyleryjskiej, raketowej, strzeleckiej, białej, biologicznej oraz chemicznej, a także bomb, materiałów wybuchowych i urządzeń generujących promieniowanie lub impulsy elektromagnetyczne,
 - b) innych niż uzbrojenie środków wykorzystywanych niezgodnie z ich przeznaczeniem w celu pozbawiania życia lub niszczenia mienia, a w szczególności pojazdów lądowych oraz statków powietrznych i wodnych;
 - 4) **dzień odbioru obiektu budowlanego** – dzień, w którym:
 - a) ubezpieczony zakończył roboty budowlane wykonywane przez niego we własnym zakresie w ramach kontraktu,
 - b) ryzyko przypadkowej utraty lub uszkodzenia obiektu budowlanego budowanego w ramach kontraktu wykonywanego na zlecenie ubezpieczonego przez inne niż on osoby przeszło na ubezpieczonego;
 - 5) **elementy budowlane** – materiały budowlane, urządzenia oraz inne rzeczy ruchome, które są lub zgodnie ze swym przeznaczeniem mają w wyniku kontraktu stać się częściami obiektów budowlanych, a które nie zostały wytworzone w wyniku kontraktu;
 - 6) **franszyza** – ustaloną w umowie ubezpieczenia kwotę lub określony procentowo współczynnik odnoszący się do wysokości szkody, o którą to kwotę lub zgodnie z którym to współczynnikiem obniża się odszkodowanie z tytułu szkód doznanych przez jedną osobę w wyniku jednego zdarzenia;
 - 7) **Kodeks cywilny** – ustawę z 23 kwietnia 1964 roku – Kodeks cywilny;
 - 8) **Kodeks karny** – ustawę z 6 czerwca 1997 roku – Kodeks karny;
 - 9) **Kodeks pracy** - ustawę z 26 czerwca 1974 roku – Kodeks pracy;

- 10) **kontrakt** – roboty budowlane prowadzone na zlecenie ubezpieczonego oraz roboty budowlane prowadzone przez ubezpieczonego we własnym zakresie (bez korzystania z usług odrębnego wykonawcy) wskazane w umowie ubezpieczenia;
- 11) **kradzież z włamaniem** – czyn, o którym mowa w art. 279 Kodeksu karnego;
- 12) **maszyna budowlana** – urządzenie, a także zespół urządzeń stanowiących techniczną i funkcjonalną całość, wykorzystujące do pracy własny napęd, zgodnie ze swym przeznaczeniem służące do wykonywania robót budowlanych;
- 13) **miejsce ubezpieczenia** – wskazany w umowie ubezpieczenia obszar, gdzie według ubezpieczającego będzie wykonywany kontrakt, z którym ma wiązać się ubezpieczenie;
- 14) **obiekt budowlany** – obiekt budowlany w rozumieniu Prawa budowlanego inny niż objęty definicją sprzętu budowlanego, wraz ze znajdującymi się w tym obiekcie jeszcze nie zamontowanymi, lecz przeznaczonymi do zamontowania w nim maszynami i innymi urządzeniami, których przeznaczeniem jest zamontowanie ich w tym obiekcie;
- 15) **ONZ** - Organizację Narodów Zjednoczonych;
- 16) **osoba trzecia** – w stosunkach pomiędzy ubezpieczycielem a każdym ubezpieczonym każdą osobą inną niż ubezpieczyciel i ten ubezpieczony;
- 17) **podwykonawca** – przedsiębiorcę, któremu ubezpieczony wykonujący kontrakt powierzył wykonanie czynności objętej kontraktem;
- 18) **pozostałości po szkodzie** - uszkodzone lub zniszczone przedmioty i ich części, które stanowiły przedmiot ubezpieczenia;
- 19) **pracownik** - pracownika w rozumieniu Kodeksu pracy;
- 20) **Prawo budowlane** – ustawę z 7 lipca 1994 roku – Prawo budowlane;
- 21) **Prawo geologiczne i górnicze** – ustawę z 9 czerwca 2011 roku – Prawo geologiczne i górnicze;
- 22) **rabunek** - zabór mienia związany z użyciem lub groźbą użycia przemocy wobec osoby;
- 23) **roboty budowlane** – roboty budowlane w rozumieniu Prawa budowlanego;
- 24) **rozruch** – czynności następujące po zakończeniu robót budowlanych polegające na uruchomieniu instalacji, maszyn i innych urządzeń, które zostały zamontowane w obiekcie budowlanym zbudowanym w ramach kontraktu;
- 25) **ruch próbny** – czynności następujące po rozruchu służące sprawdzeniu, czy instalacje, maszyny i inne urządzenia, które zostały zamontowane w obiekcie budowlanym zbudowanym w ramach kontraktu działają prawidłowo, w tym czy posiadają założone w projektach techniczne i funkcjonalne zdolności;
- 26) **sprzęt budowlany** – tymczasowe obiekty budowlane w rozumieniu Prawa budowlanego służące kontraktowi, a także służące temu samemu celowi pomieszczenia magazynowe i warsztatowe, jak również wykorzystywane do robót budowlanych sprzęt budowlany inny niż maszyny budowlane, jak np. rusztowania oraz narzędzia;

- 27) **środki pieniężne** – znaki pieniężne (banknoty i monety) będące w Rzeczypospolitej Polskiej i poza nią prawnym środkiem płatniczym, a także wycofane z obiegu lub podlegające wymianie;
- 28) **substancje niebezpieczne** – stałe, gazowe lub ciekłe środki z uwagi na ich cechy chemiczne, termiczne lub inne posiadające właściwości drażniące lub zanieczyszczające, w tym pary, dym, sadza, kwasy, zasady, a także odpady;
- 29) **stały dozór** – dozór wykonywany całodobowo przez wewnętrzne służby ochrony ubezpieczonego w rozumieniu, jakie pojęciu „wewnętrzne służby ochrony” nadaje ustawa o ochronie osób i mienia, a także wykonywany przez podmioty świadczące usługi ochrony osób i mienia na podstawie koncesji wydanej zgodnie z przepisami wymienionej ustawy;
- 30) **strajk** – przerwanie pracy przez grupę pracowników mające na celu wymuszenie spełnienia określonych żądań o charakterze politycznym lub ekonomicznym;
- 31) **ubezpieczający** – osobę zawierającą z ubezpieczycielem umowę ubezpieczenia na podstawie OWU;
- 32) **ubezpieczony** – osobę, na której rachunek na podstawie OWU zawarto umowę ubezpieczenia;
- 33) **ubezpieczyciel** – Polski Gaz Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych;
- 34) **umowa ubezpieczenia** – umowę ubezpieczenia zawartą pomiędzy ubezpieczycielem a ubezpieczającym na podstawie OWU;
- 35) **USA** – Stany Zjednoczone Ameryki oraz terytoria zależne od tego państwa w rozumieniu jego przepisów;
- 36) **ustawa o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej** – ustawę z 11 września 2015 roku o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej;
- 37) **ustawa o ochronie osób i mienia** – ustawę z 22 sierpnia 1997 roku o ochronie osób i mienia;
- 38) **wojna** - działania zbrojne podejmowane w ramach konfliktu pomiędzy państwami, bez względu na to:
- a) czy działania te są podejmowane przez siły zbrojne powołane zgodnie z przepisami kraju uczestniczącego lub objętego konfliktem, czy powstałe w inny sposób, jak również niezależnie od stopnia organizacji tych sił,
 - b) czy wojna została wypowiedziana zgodnie z przepisami prawa międzynarodowego, a stan wojny został w jakikolwiek sposób ogłoszony,
 - c) jaki jest cel tych działań, a w szczególności, czy zmierzają one do zajęcia całości lub części terytorium państwa, bądź oderwania od niego części terytorium, czy też do obalenia władz danego państwa;
- 39) **wojna domowa** - nie będące działaniami objętymi definicją wojny działania zbrojne podejmowane w ramach konfliktu pomiędzy narodami, grupami etnicznymi lub w inny

sposób wyróżnionymi grupami ludności, zamieszkującymi na terytorium tego samego państwa, jeżeli są działaniami regularnymi (tj. takimi, które nie mają formy incydentalnych, oderwanych od siebie funkcjonalnie epizodów), bez względu na to:

- a) czy w działaniach zbrojnych uczestniczą wyłącznie przedstawiciele znajdujących się w konflikcie grup ludności, a także czy w działaniach zbrojnych uczestniczą wyłącznie osoby będące obywatelami lub rezydentami jednego państwa,
- b) czy działania w ramach konfliktu pomiędzy grupami ludności odbywają się na terytorium jednego państwa, czy wielu państw;

40) **zamieszki** - nie będące działaniami objętymi definicjami wojny, wojny domowej ani aktów terrorystycznych wydarzenia polegające na sprzecznym z przepisami państwa, w którym mają miejsce, zachowaniu osób działających w porozumieniu lub z takiej samej bądź podobnej inicjatywy, jeżeli zachowanie to ma na celu:

- a) wyrażenie sprzeciwu wobec:
 - polityki zewnętrznej lub wewnętrznej (w tym gospodarczej) władz lub organów publicznych, bądź ich składu osobowego,
 - sytuacji pracowniczej, związkowej, życiowej lub ekonomicznej społeczeństwa lub jego części, bez względu na sposób i kryteria wyodrębnienia i identyfikacji tej części,
 - poglądów politycznych, religii, ideologii lub światopoglądu innych osób,
- b) zademonstrowanie wrogości wobec określonych państw, narodów, grup etnicznych, osób innej narodowości, innej rasy, innej orientacji seksualnej, wyznających inną religię, ideologię lub światopogląd, bądź posiadających inne poglądy polityczne,
- c) zademonstrowanie swej odrębności od osób innej narodowości, innych grup etnicznych, innej orientacji seksualnej, wyznających inne religie, ideologie lub światopoglądy, bądź posiadających inne poglądy polityczne,

i jeżeli jednocześnie zachowania te przybierają postać aktów przemocy.

2. Pojęcia nie zdefiniowane w OWU, a zdefiniowane w ustawie o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, w Kodeksie cywilnym lub w Prawie budowlanym używane są w OWU w znaczeniu nadanym im przez przepisy wymienionych ustaw.
3. Pojęcia nie zdefiniowane w OWU, ani też w ustawie o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, w Kodeksie cywilnym oraz w Prawie budowlanym, a używane w Kodeksie cywilnym, w ustawie o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej lub w Prawie budowlanym, są używane w OWU w takim samym znaczeniu, w jakim używa się ich w Kodeksie cywilnym, w ustawie o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej i w prawie budowlanym.
4. Pojęcia nie zdefiniowane w OWU, ani też w ustawie o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, w Kodeksie cywilnym oraz w Prawie budowlanym i nie używane w Kodeksie cywilnym, w ustawie o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej oraz Prawie

budowlanym, a używane w przepisach innych ustaw, są używane w OWU w takim samym znaczeniu, w jakim używa się ich w tych innych ustawach.

5. Pojęcia nie zdefiniowane w OWU, ani też nie używane w ustawach, o których mowa w ust. 2 - 4, są używane w OWU w znaczeniu wynikającym z powszechnie używanego języka polskiego.
6. Pojęcia używane w OWU i umowie ubezpieczenia mają w tej ostatniej znaczenie nadane im lub wynikające z OWU.

§ 3

Ubezpieczenie na rachunek osoby trzeciej

1. Umowa ubezpieczenia może zostać zawarta na rachunek innej niż ubezpieczający osoby w szczególności w ten sposób, że jeśli imienne wskazanie ubezpieczonego nie jest konieczne do określenia przedmiotu ubezpieczenia:
 - 1) ubezpieczony nie jest imiennie wskazywany w umowie ubezpieczenia, lecz identyfikowany poprzez przynależność do określonej w umowie ubezpieczenia grupy osób;
 - 2) nie wskazana imiennie osoba zostanie objęta ochroną w przyszłości, jeśli spełni określone w umowie ubezpieczenia przesłanki przynależności do grupy osób;przy czym ubezpieczonymi niewskazanymi imiennie mogą być wyłącznie pracownicy i podwykonawcy wskazanego imiennie ubezpieczonego będącego osobą prawną.
2. Jeżeli inna niż ubezpieczający osoba, na której rachunek zawierana jest umowa ubezpieczenia jest wskazana imiennie w umowie ubezpieczenia w chwili jej zawarcia, ubezpieczający przed zawarciem tej umowy doręcza tej osobie OWU wraz ze stanowiącą integralną część OWU informacją, o której mowa w art. 17 ust. 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, a także wraz z informacją o produkcie, jak również informuje ją o postanowieniach zawartej umowy ubezpieczenia w zakresie, w jakim dotyczą jej praw i obowiązków.
3. W przypadkach, gdy wskazana imiennie osoba inna niż ubezpieczający nabywa status ubezpieczonego po zawarciu umowy ubezpieczenia, obowiązki wynikające z ust. 2 ubezpieczający wykonuje przed nabyciem przez nią tego statusu.
4. Treść informacji o produkcie oraz informacji o postanowieniach zawartej umowy ubezpieczenia w zakresie, w jakim dotyczą praw i obowiązków osoby innej niż ubezpieczający, na rzecz której zawarto umowę ubezpieczenia, przygotowuje ubezpieczyciel i przekazuje ubezpieczającemu przed zawarciem umowy ubezpieczenia. Jeżeli ubezpieczyciel przekaze ubezpieczającemu treść tych informacji z opóźnieniem, co uniemożliwi ubezpieczającemu wykonanie tych obowiązków w terminach zgodnych z postanowieniami ust. 2 i 3, ubezpieczający wykona je w terminach, w jakich będzie to możliwe przy zachowaniu niezwłoczności działania.

5. Obowiązki wynikające z ust. 2 - 4 ubezpieczający wykonuje dostarczając właściwej osobie OWU i pozostałe wymagane informacje na piśmie lub, jeżeli osoba zainteresowana wyrazi na to zgodę, na innym trwałym nośniku.
6. Ubezpieczający wykonuje obowiązki określone w ust. 2 – 5 w taki sposób, by właściwa osoba potwierdziła na piśmie fakt i datę dnia doręczenia jej stosownych dokumentów. Potwierdzenia, o których mowa w postanowieniu zdania poprzedzającego, ubezpieczający obowiązany jest niezwłocznie przekazać ubezpieczycielowi.
7. Objęcie ochroną ubezpieczeniową wskazanej imiennie jako ubezpieczony osoby innej niż ubezpieczający następuje nie wcześniej niż w dniu następującym po dniu, w którym osoba ta złoży ubezpieczającemu w formie pisemnej oświadczenie o doręczeniu jej stosownych dokumentów zgodnie z postanowieniami ust. 6.
8. Ochrona ubezpieczeniowa udzielana przez ubezpieczyciela pracownikom i podwykonawcom osoby prawnej imiennie wskazanej jako ubezpieczony obejmuje wyłącznie ich odpowiedzialność cywilną za szkody wyrządzone przez nich przy wykonywaniu czynności odpowiednio w ramach obowiązków pracownika oraz w ramach obowiązków podwykonawcy ubezpieczonego wskazanego imiennie.
9. Ochrona udzielana niewskazanym imiennie pracownikom i podwykonawcom innego ubezpieczonego nie jest uzależniona od ich zgody, ani też nie ponoszą oni kosztu składki.
10. Niewskazanym imiennie pracownikom i podwykonawcom innego ubezpieczonego ubezpieczający przekazuje dokumenty i informacje, o których mowa w ust. 2, na ich żądanie, niezwłocznie po jego otrzymaniu. Postanowienia ust. 3 - 7 stosuje się odpowiednio.
11. Ubezpieczający na ogólnych zasadach ponosi odpowiedzialność odszkodowawczą wobec ubezpieczyciela z tytułu niewykonania obowiązków, o których mowa w postanowieniach poprzedzających ustępów niniejszego paragrafu.

Część II

Ubezpieczenie mienia

§ 4

Przedmiot ubezpieczenia

1. Z zastrzeżeniem postanowień umowy ubezpieczenia i pozostałych postanowień Części II oraz IV OWU przedmiotem ubezpieczenia mienia są obiekty budowlane, których dotyczy kontrakt, a także elementy budowlane nie będące maszynami budowlanymi ani sprzętem budowlanym, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4.
2. Z uwagi na naturę przedmiotu ubezpieczenia, którym są rzeczy ruchome i nieruchome, ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności za szkody innej natury niż utrata, zniszczenie lub uszkodzenie tych rzeczy, w tym za szkody:

- 1) w postaci utraty oczekiwanych korzyści, w szczególności wskutek utraty rynku lub rozwiązania umowy, na podstawie której wykonywany jest kontrakt;
 - 2) inne wynikające pośrednio z utraty, zniszczenia i uszkodzenia tych rzeczy, w tym za powstanie kosztów w postaci kar umownych, jak również wynikające z opóźnienia w wykonywaniu kontraktu, spadku wydajności, nie osiągnięcia zaplanowanych parametrów technicznych, zwiększenia kosztów prowadzenia działalności oraz utraty wartości maszyn lub innych urządzeń.
3. Jeżeli tak będzie wyraźnie stanowiła umowa ubezpieczenia, maszyny budowlane i sprzęt budowlany będą jednak przedmiotem ubezpieczenia mienia.
 4. Ponadto, jeśli tak będzie wyraźnie stanowiła umowa ubezpieczenia, przedmiotem ubezpieczenia mienia będą także koszty uprzątnięcia pozostałości po szkodzie, którą ubezpieczyciel obowiązany jest naprawić zgodnie z ust. 1.

§ 5

Zakres ubezpieczenia

Ubezpieczenie mienia obejmuje szkody doznane przez ubezpieczonego wskutek zdarzenia losowego w przedmiocie ubezpieczenia znajdującym się w chwili szkody w miejscu ubezpieczenia, a polegające na utracie, zniszczeniu lub uszkodzeniu tego przedmiotu w okresie odpowiedzialności ubezpieczyciela, który zgodnie z postanowieniami § 15 nie musi pokrywać się z okresem ubezpieczenia.

§ 6

Ograniczenia odpowiedzialności ubezpieczyciela

Ubezpieczyciel nie odpowiada jednak za naprawienie szkód objętych ubezpieczeniem mienia:

- 1) których przyczyną są wady projektowe;
- 2) polegające na kosztach wszelkich zmian projektu;
- 3) których przyczyną są wady materiałowe;
- 4) powstałych w elementach budowlanych wskutek ich wadliwego wykonania;
- 5) spowodowanych stopniowym, powolnym i długotrwałym pogarszaniem się stanu przedmiotu ubezpieczenia (np. erozja, korozja, kawitacja, oksydacja lub powstawanie osadów);
- 6) spowodowanych działaniem wód gruntowych;
- 7) spowodowanych przemarzaniem ścian;
- 8) spowodowanych systematycznym, postępującym procesem zawilgacania;
- 9) spowodowanych przesiąkaniem;
- 10) spowodowanych przez powolne działanie czynników termicznych lub biologicznych, takich jak min. pleśń, grzyby, insekty, bakterie, mokry lub suchy rozkład, bądź wirusy;

- 11) wynikających z natury przedmiotu ubezpieczenia;
- 12) wynikających z normalnego i zwykłego zużycia przedmiotu ubezpieczenia oraz z pogarszania się jego właściwości w wyniku upływu czasu, w tym poprzez odkształcanie lub deformację tego przedmiotu;
- 13) polegających na zniszczeniu lub uszkodzeniu maszyn wskutek ich awarii;
- 14) powstałych w opakowaniach;
- 15) powstałych wskutek niedziałania bądź wadliwego działania instalacji, maszyn bądź też innych urządzeń w trakcie rozruchu albo ruchu próbnego tychże instalacji, maszyn lub innych urządzeń lub instalacji, maszyn i urządzeń, których są częściami, chyba że umowa ubezpieczenia wyraźnie stanowi inaczej;
- 16) polegających na zaginięciu (tj. w szczególności ujawnione podczas weryfikacji lub prac inwentaryzacyjnych prowadzonych celem ustalenia stanu ilościowego majątku) oraz powstałych wskutek kradzieży innej niż rabunek, kradzież z włamaniem i kradzież z pozostającego pod stałym nadzorem i oświetlonego po zmroku miejsca ubezpieczenia, które jest ogrodzone parkanem, płotem lub siatką drucianą;
- 17) polegających na utracie prawa własności rzeczy lub władztwa nad nią wskutek konfiskaty, nacjonalizacji lub innego aktu o podobnym charakterze.

§ 7

Suma ubezpieczenia

1. Suma ubezpieczenia przyjmowana jest w umowie ubezpieczenia w wysokości wynikającej z decyzji ubezpieczającego.
2. Postanowienie ust. 1 odpowiednio stosuje się do limitów ewentualnej odpowiedzialności ubezpieczyciela z tytułów, o których mowa w § 4 ust. 3 i 4, z zastrzeżeniem, że:
 - 1) limit odnoszący się do sprzętu budowlanego będzie limitem dla szkód wynikających z jednego zdarzenia;
 - 2) limit odnoszący się do kosztów usunięcia pozostałości po szkodzie będzie limitem dla kosztów usunięcia pozostałości po szkodach wynikających z jednego zdarzenia.
3. Z tytułu ubezpieczenia mienia ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność do wysokości sumy ubezpieczenia, a jeśli ubezpieczenie obejmuje przedmioty i koszty, o których mowa § 4 ust. 3 i 4, to w odniesieniu do tych przedmiotów i kosztów do wysokości odpowiednich limitów, przy czym limity są limitami niezależnymi od sumy ubezpieczenia.
4. W granicach sumy ubezpieczenia ubezpieczyciel zwraca ubezpieczonemu na zasadach określonych w art. 826 Kodeksu cywilnego koszty działań podjętych przez ubezpieczonego w celu zapobieżenia szkodzie, za naprawienie której odpowiadałby ubezpieczyciel, a także koszty poniesione w celu zmniejszenia jej rozmiarów.

§ 8

Rozmiar szkody

1. Z zastrzeżeniem kolejnych ustępów niniejszego paragrafu wysokość szkody ustalana jest w następujący sposób:
 - 1) w przypadku szkody całkowitej (utrata albo zniszczenie rzeczy będącej lub składającej się na przedmiot ubezpieczenia, bądź takie jej uszkodzenie, że koszt naprawy byłby obiektywnie wyższy od kosztu zastąpienia tej rzeczy rzeczą nową i nieuszkodzoną) za szkodę przyjmuje się koszt zastąpienia tej rzeczy rzeczą nową i nieuszkodzoną pomniejszony proporcjonalnie do zużycia technicznego rzeczy utraconej albo zniszczonej powstałego do dnia zdarzenia powodującego szkodę;
 - 2) w przypadku szkody częściowej (innej niż całkowita) za szkodę przyjmuje się koszt przywrócenia uszkodzonej rzeczy do stanu zgodnego z tym, w jakim był bezpośrednio przed powstaniem szkody.
2. Za szkodę całkowitą w maszynach budowlanych przyjmuje się obiektywnie konieczny koszt zastąpienia maszyn utraconych lub zniszczonych (wraz z kosztem ich demontażu) maszynami nowymi, nieuszkodzonymi, tego samego rodzaju, o tożsamej wydajności i mocy, najbardziej zbliżonych parametrami technicznymi, powiększony o konieczne koszty ich transportu oraz montażu, pomniejszony proporcjonalnie do zużycia technicznego maszyny utraconej albo zniszczonej powstałego do dnia zdarzenia powodującego szkodę.
3. Za koszt zastąpienia albo naprawy obiektu budowlanego uważa się odpowiednio obiektywnie konieczny koszt budowy albo naprawy tego obiektu zgodnie z jego dotychczasowymi wymiarami, zastosowaną dotychczas technologią, dotychczasowymi typem i rodzajem konstrukcji, dotychczasowym standardem wykończenia i z zastosowaniem materiałów tożsamyh z dotychczasowymi, bądź – jeśli to ostatek jest obiektywnie niemożliwe – materiałów jak najbardziej zbliżonych do dotychczasowych, we wszystkich przypadkach powiększony o obiektywnie konieczny koszt transportu tych materiałów, a także o koszt ich montażu zgodny z tym, jaki był zastosowany przed powstaniem szkody.
4. Postanowienie ust. 3 stosuje się odpowiednio do sprzętu budowlanego.
5. Za koszt obiektywnie konieczny nie uważa się kosztu, który nie był niezbędny do poniesienia w celu naprawienia szkody, a w szczególności wynikającego z:
 - 1) nabycia bez realnej potrzeby towarów po cenie lub usług za wynagrodzeniem wyższymi od najniższych oferowanych na rynku,
 - 2) nabycia bez realnej potrzeby towarów wymagających transportu z takich miejsc, że zwiększa to koszt transportu w stosunku do kosztu transportu, jaki miałby zastosowanie, gdyby towary nabyto od innych sprzedawców;

- 3) zastosowania bez realnej potrzeby procesów organizacyjnych bardziej kosztotwórczych od tych, które można było zastosować;
 - 4) zastosowania bez realnej potrzeby technologii bardziej kosztotwórczych od tych, które można było zastosować (o ile w ogóle ubezpieczonemu zgodnie z poprzedzającymi postanowieniami niniejszego paragrafu przysługuje uprawnienie do wyboru technologii).
6. Za szkodę uważa się również koszty:
- 1) poniesione na rozbiórkę lub usunięcie tych przedmiotów, które nie zostały uszkodzone, ale ich rozebranie lub usunięcie jest konieczne przed rozpoczęciem naprawy elementów uszkodzonych;
 - 2) przeprowadzenia takich napraw o charakterze prowizorycznym, które stanowią etap czynności prowadzących do stałej naprawy przedmiotu ubezpieczenia oraz nie powodują wzrostu pełnej wartości przewidzianych kosztów remontu lub naprawy.
7. Za szkodę nie uważa się kosztów uzupełnień i ulepszeń przedmiotu ubezpieczenia.
8. Odszkodowanie ustala się według cen obowiązujących w dniu powstania szkody.

§ 9

Ustalenie odszkodowania

1. Ubezpieczonemu należne jest odszkodowanie odpowiadające wartości szkody ustalonej zgodnie z § 8, pomniejszonej o:
 - 1) franszyzę, przy czym jeśli z uwagi na ustalenie w umowie ubezpieczenia odrębnych fransyz dla różnych zakresów ubezpieczenia wynikałoby, że dla danej szkody należałoby zastosować więcej niż jedną franszyzę, zastosowana zostanie tylko jedna - najwyższa, chyba że strony umówią się inaczej;
 - 2) wartość mienia stanowiącego pozostałości po szkodzie, które nadaje się do dalszego wykorzystania, użytku, zastosowania, przeróbki lub sprzedaży.
2. W przypadku żądania odszkodowania w wysokości kosztów remontu lub naprawy, odszkodowanie nie przekroczy kosztów jakie zostałyby poniesione na odtworzenie przedmiotu ubezpieczenia do zgodnego z tym sprzed szkody pomniejszonych proporcjonalnie do zużycia technicznego powstałego do dnia wystąpienia szkody.

Część III
Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej

§ 10

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

1. Z zastrzeżeniem postanowień umowy ubezpieczenia i pozostałych postanowień Części III oraz IV OWU ubezpieczyciel obowiązany jest do zapłacenia odszkodowania w celu naprawienia szkód doznanych przez osoby trzecie, za naprawienie których odpowiada ubezpieczony w związku z posiadaniem lub dzierżeniem mienia stanowiącego przedmiot ubezpieczenia mienia objęty ochroną zgodnie z postanowieniami Części II OWU lub w związku z wykonywaniem kontraktu. Przedmiotem ubezpieczenia jest wyłącznie odpowiedzialność cywilna ubezpieczonego za szkody wyrządzone przez niego nieumyślnie, lecz nie wskutek rażącego niedbalstwa, a także za szkody, za których naprawienie ubezpieczony odpowiada na zasadzie ryzyka.
2. Przedmiotem ubezpieczenia jest wyłącznie odpowiedzialność cywilna ubezpieczonego za szkody wyrządzone wskutek zdarzenia, które miało miejsce w okresie odpowiedzialności ubezpieczyciela, który zgodnie z postanowieniami § 15 nie musi pokrywać się z okresem ubezpieczenia.
3. Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność wyłącznie za szkody wyrządzone w miejscu ubezpieczenia, a jeśli umowa ubezpieczenia tak stanowi to także w bezpośrednim sąsiedztwie miejsca ubezpieczenia, określonym w tej umowie.
4. Przedmiotem ubezpieczenia jest wyłącznie odpowiedzialność cywilna ubezpieczonego za szkody polegające na zniszczeniu lub uszkodzeniu mienia, jak również za:
 - 1) szkody będące konsekwencjami spowodowania śmierci, rozstroju zdrowia lub uszkodzenia ciała;
 - 2) zapłatę zadośćuczynienia należnego osobie trzeciej od ubezpieczonego zgodnie z art. 445 § 1 Kodeksu cywilnego oraz zgodnie z § 3 w związku z § 1 art. 445 Kodeksu cywilnego, a także zgodnie z art. 446 § 4 Kodeksu cywilnego, gdy ubezpieczyciel odpowiada za naprawienie szkód wyrządzonych spowodowaniem śmierci, rozstroju zdrowia lub uszkodzenia ciała, z którymi wiąże się obowiązek zapłaty zadośćuczynienia.
5. Z uwagi na naturę przedmiotu ubezpieczenia wynikającą z postanowienia ust. 1 - 4 ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności w szczególności za zaspokojenie roszczeń o:
 - 1) naprawienie szkód doznanych przez osoby trzecie w związku z działaniem lub brakiem działania ubezpieczonego stanowiących zachowanie wypełniające przesłanki nakazu bądź zakazu wynikającego z przepisu prawa lub decyzji administracyjnej, chociażby osoba trzecia wywodziła swe roszczenia z przepisów o odpowiedzialności za niewykonanie i

nienależyte wykonanie umowy, a przepis prawa lub decyzja administracyjna zaczęły obowiązywać po zaciągnięciu zobowiązania przez ubezpieczonego;

- 2) wykonanie umowy;
 - 3) należyte wykonanie umowy;
 - 4) odszkodowanie z tytułu niewykonania bądź nienależytego wykonania umowy;
 - 5) wykonanie obowiązków wynikających z rękojmi i gwarancji, w tym polegających na naprawieniu szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania tych obowiązków;
 - 6) zwrot i pokrycie kosztów zastępczego wykonania umowy;
 - 7) zwrot świadczenia, w szczególności na podstawie przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu;
 - 8) zwrot i pokrycie kosztów wykonania umowy;
 - 9) naprawienie szkód wyrządzonych przez ubezpieczonego umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa;
 - 10) naprawienie szkód wynikających z okoliczności, o których ubezpieczony wiedział lub przy zachowaniu należytej staranności mógł wiedzieć w chwili zawarcia umowy ubezpieczenia (jeśli zarazem jest ubezpieczającym) albo w chwili złożenia przez niego oświadczenia o przystąpieniu do ubezpieczenia (jeśli nie jest zarazem ubezpieczającym), że stanowią one jego czyn niedozwolony bądź akt niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania umownego, chyba że w odpowiedzi na zadane przez ubezpieczyciela na piśmie pytanie ujawnił ubezpieczycielowi na piśmie te okoliczności przed zawarciem umowy ubezpieczenia;
 - 11) w takim zakresie, w jakim ubezpieczony ponosi odpowiedzialność jako gwarant, poręczyciel, przystępujący do długu lub osoba działająca w charakterze podobnym do wymienionych;
 - 12) o naprawienie szkód w postaci utraty oczekiwanych korzyści, w szczególności wskutek utraty rynku lub rozwiązania umowy, na podstawie której wykonywany jest kontrakt;
 - 13) o naprawienie szkód wynikających z naruszenia praw autorskich lub pokrewnych;
 - 14) o naprawienie szkód wynikających tylko pośrednio z utraty, zniszczenia i uszkodzenia rzeczy, w tym szkód polegających na powstaniu kosztów w postaci kar umownych;
- jak również nie obejmuje obowiązku zapłaty przez ubezpieczyciela zapłaty nałożonych na ubezpieczonego wszelkiego rodzaju kar administracyjnych i sądowych oraz grzywien, a także odszkodowań ponad kwotę szkody, w tym odszkodowań o charakterze karnym (tzw. exemplary & punitive damages).

§ 11

Ograniczenia odpowiedzialności ubezpieczyciela

1. Ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności:
 - 1) w zakresie, którego dotyczą umowy ubezpieczeń obowiązkowych zawarte przez ubezpieczonego albo którego dotyczyłyby takie umowy, których ubezpieczony nie zawarł wbrew ciężącemu na nim obowiązkowi, gdyby je zawarł;
 - 2) za zapłatę odszkodowania zryczałtowanego, a w szczególności kary umownej;
 - 3) w takim zakresie, w jakim ubezpieczony na podstawie umowy ponosi odpowiedzialność, której nie ponosiłby gdyby ponosząc normatywnie odpowiedzialność na zasadzie winy nie zgodził się ponosić jej na zasadzie ryzyka, a także gdyby ponosząc normatywnie odpowiedzialność za normalne następstwa nie zgodził się ponosić jej za wszelkie następstwa, jak również gdyby w inny sposób nie przyjął odpowiedzialności szerszej, dalej idącej, bardziej dolegliwej lub opartej na innej zasadzie niż wynika to z bezwzględnie obowiązujących przepisów prawa;
 - 4) w takim zakresie, w jakim ubezpieczony odpowiada wobec osoby trzeciej poprzez przyjęcie zobowiązania do osiągnięcia określonego rezultatu, na który ubezpieczony nie miał wpływu pomimo zachowania należytej staranności, w tym zobowiązania do świadczenia niemożliwego, chociażby nie były spełnione przesłanki wyłączenia odpowiedzialności ubezpieczyciela opisane w pkt. 3.
2. O ile inaczej nie postanowiono wyraźnie w umowie ubezpieczenia poprzez wskazanie miejsca ubezpieczenia znajdującego się poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, ubezpieczyciel nie ponosi też odpowiedzialności za naprawienie szkód:
 - 1) wynikłych ze zdarzeń ubezpieczeniowych, które miały miejsce na terytorium państwa innego niż Rzeczpospolita Polska;
 - 2) powstałych na terytorium państwa innego niż Rzeczpospolita Polska;
 - 3) których naprawienie miałyby nastąpić zgodnie z przepisami prawa obowiązującymi w państwie innym niż Rzeczpospolita Polska;
 - 4) szkód, których naprawienie orzeczono w państwie innym niż Rzeczpospolita Polska bądź na podstawie przepisów prawa procesowego obowiązujących w państwie innym niż Rzeczpospolita Polska;

jednakże nawet w przypadku, gdy w umowie ubezpieczenia wskazano miejsce ubezpieczenia znajdujące się na terytorium państwa innego niż Rzeczpospolita Polska, ubezpieczyciel odpowiada wyłącznie za szkody powstałe na terytorium tego państwa, za szkody wynikające ze zdarzeń mających miejsce na terytorium tego państwa, za szkody, których naprawienie miałyby nastąpić zgodnie z przepisami prawa obowiązującymi w tym państwie, za szkody, których

naprawienie orzeczone w tym państwie bądź na podstawie przepisów prawa procesowego obowiązujących w tym państwie.

3. Ponadto ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności za naprawienie szkód polegających na zniszczeniu, utracie lub uszkodzeniu pojazdów mechanicznych stanowiących własność jego pracowników, a także rzeczy znajdujących się w pojazdach ubezpieczonego i jego pracowników w chwili zniszczenia, utraty lub uszkodzenia tych pojazdów.
4. Ubezpieczyciel nie ponosi także odpowiedzialności za zaspokojenie roszczeń:
 - 1) osób, które są ubezpieczonymi w ramach tej samej umowy ubezpieczenia, co ubezpieczony, za którego ubezpieczyciel miałby ponosić odpowiedzialność;
 - 2) pracowników i podwykonawców ubezpieczonego, nawet jeśli nie są osobami ubezpieczonymi w ramach tej samej umowy ubezpieczenia.
5. Ubezpieczyciel nie ponosi również odpowiedzialności za naprawienie szkód:
 - 1) w mieniu ubezpieczonym przez ubezpieczyciela zgodnie z Częścią II OWU na podstawie tej samej umowy ubezpieczenia, a także takim, które na podstawie tej samej umowy ubezpieczenia mogło być ubezpieczone zgodnie z Częścią II OWU;
 - 2) w lasach, płonach lub wszelkiego rodzaju uprawach oraz innych nasadzeniach roślinnych.

§ 12

Suma gwarancyjna

1. Suma gwarancyjna stanowi górną granicę odpowiedzialności ubezpieczyciela wynikającej z ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, chyba że zgodnie z umową ubezpieczenia za naprawienie szkód oznaczonych kategorii ubezpieczyciel odpowiada ponad ustaloną sumę gwarancyjną.
2. Suma gwarancyjna może zostać ustalona w wybranym przez ubezpieczającego systemie: na jedno zdarzenie, bez względu na liczbę szkód powstałych lub mogących powstać w wyniku tego zdarzenia albo na jedno i wszystkie zdarzenia, jakie mogą powstać w okresie ubezpieczenia, bez względu na liczbę szkód powstałych lub mogących powstać w wyniku jednego zdarzenia.
3. W granicach ustalonej w umowie ubezpieczenia sumy gwarancyjnej ubezpieczyciel zwraca ubezpieczonemu także na zasadach określonych w art. 826 Kodeksu cywilnego koszty działań podjętych przez ubezpieczonego w celu zapobieżenia szkodzi lub zmniejszenia jej rozmiarów, jeśli środki te były celowe, chociażby okazały się nieskuteczne, jak również:
 - 1) koszty wynagrodzenia rzeczoznawców, z których usług ubezpieczony za zgodą ubezpieczyciela korzysta w celu ustalenia okoliczności lub rozmiaru szkody;
 - 2) koszty obrony sądowej przed roszczeniami poszkodowanego prowadzonej na podstawie zaleceń lub za zgodą ubezpieczyciela.

Część IV

Pozostałe postanowienia wspólne dla ubezpieczenia mienia i ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej

§ 13

Ograniczenia odpowiedzialności ubezpieczyciela

Zarówno w zakresie ubezpieczenia mienia, jak i ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności za szkody:

- 1) w statkach powietrznych lub jednostkach pływających;
- 2) powstałe wskutek używania lub działania rzeczy przeznaczonych do użytku w lotnictwie lub do zastosowania na statkach powietrznych, w tym dronach;
- 3) polegające na zniszczeniu, utracie lub uszkodzeniu:
 - a) skryptów dłużnych, papierów wartościowych, środków pieniężnych i innych przedmiotów pełniących rolę środków płatniczych,
 - b) rachunków, faktur i asygnat;
 - c) planów, akt, rysunków, znaczków i innych dokumentów oraz ich zbiorów, w tym archiwalnych,
 - d) dzieł sztuki oraz okazów i zbiorów filatelistycznych i numizmatycznych,
 - e) złota, srebra, platyny i pozostałych metali z grupy platynowców oraz wyrobów z tych metali,
 - f) kamieni szlachetnych i pereł;
- 4) polegające na utracie, zniszczeniu lub uszkodzeniu oprogramowania komputerowego albo zasobów zawierających bazy danych;
- 5) w elektronicznych nośnikach informacji;
- 6) w sprzęcie elektronicznym, a wynikające z niedziałania, nieprawidłowego działania lub nieprawidłowego zastosowania tego sprzętu;
- 7) polegające na utracie dostępności, utracie lub zniekształceniu informacji, które są przechowywane lub przetwarzane przez sprzęt elektroniczny, oprogramowanie, nośniki informacji mające zastosowanie w urządzeniach elektronicznych i systemach lub sieci;
- 8) powstałe wskutek osiadania gruntu lub usunięcia się ziemi;
- 9) spowodowane przez osunięcie lub osłabienie elementów nośnych, nawet jeśli nie są szkodami, o których mowa w pkt. 8;
- 10) o których mowa w przepisach Działu VIII Prawa geologicznego i górniczego, nawet jeśli nie są szkodami, o których mowa w pkt. 8 i 9;
- 11) polegające na zniszczeniu, a w tym na skażeniu, zanieczyszczeniu lub utracie właściwości gruntów, nawet jeśli nie są szkodami, o których mowa w pkt. 8 - 10;

- 12) powstałe wskutek innego niż nagłe i niespodziewane działania hałasu, wibracji, zimna, gorąca, cieczy, gazów, pyłów, bakterii i wirusów;
- 13) powstałe wskutek wszelkiego, w tym nagłego i niespodziewanego, działania energii jądrowej, skażenia radioaktywnego, promieniowania laserowego i maserowego, pola magnetycznego i pola elektromagnetycznego;
- 14) powstałe wskutek emisji, wycieku lub innej formy przedostania się do powietrza, wody lub gruntu jakichkolwiek substancji niebezpiecznych, nawet jeśli nie są szkodami, o których mowa w pkt. 8 - 13;
- 15) powstałe wskutek posiadania lub używania przez ubezpieczonego azbestu lub produktów zawierających azbest w jakichkolwiek celach, bądź też wskutek oddziaływania azbestu lub produktów zawierających azbest, bądź wskutek oddziaływania pierwiastków i substancji zawartych w azbeście lub produktach zawierających azbest;
- 16) powstałe wskutek działania tytoniu lub produktów zawierających tytoń, bądź wskutek oddziaływania pierwiastków i substancji zawartych w tytoniu lub produktach zawierających tytoń;
- 17) powstałe wskutek działania formaldehydu lub produktów zawierających formaldehyd, bądź wskutek oddziaływania pierwiastków i substancji zawartych w formaldehydzie lub produktach zawierających formaldehyd;
- 18) powstałe wskutek zalania przez wody stojące lub płynące;
- 19) powstałe wskutek działania lub zaniechania przedstawiciela lub pracownika ubezpieczonego wyczerpującego znamiona któregośkolwiek z przestępstw, o których mowa w rozdziałach XVI – XIX, XXIII, XXV oraz XXVII Kodeksu karnego;
- 20) powstałe wskutek niewłaściwego działania rzeczy nie posiadającej atestu, certyfikatu bądź aprobaty technicznej wymaganych przez przepisy kraju, w którym ta rzecz znajdowała się w chwili zdarzenia ubezpieczeniowego;
- 21) polegające na zarażeniu chorobą lub na rozprzestrzenieniu się choroby oraz powstałe wskutek takiego zarażenia i rozprzestrzeniania;
- 22) polegające na uszkodzeniu kodu genetycznego;
- 23) wynikające z przyczyny wywołanej wojną, wojną domową, działaniami zbrojnymi, aktami terroryzmu, zamieszkami lub strajkiem;
- 24) wynikające z całkowitego lub częściowego wstrzymania lub przerwania kontraktu, bez względu na przyczynę takiego wstrzymania lub przerwania.

§ 14

Zawarcie i rozwiązanie umowy ubezpieczenia

1. Umowa ubezpieczenia zawierana jest w trybie negocjacji.

2. O ile rozpoczynając negocjacje żadna ze stron nie złoży odmiennego zastrzeżenia, umowę ubezpieczenia uważa się za zawartą w chwili wystawienia przez ubezpieczyciela dokumentu ubezpieczenia zgodnego z wcześniejszymi ustaleniami stron. W razie, gdy jedna ze stron złoży takie odmierne zastrzeżenie, umowę ubezpieczenia będzie uważało się za zawartą tylko o tyle, o ile ubezpieczający złoży ubezpieczycielowi ofertę zawarcia umowy ubezpieczenia, a ubezpieczyciel przyjmie tę ofertę (z chwilą, gdy przez doręczenie ubezpieczającemu dokumentu ubezpieczenia ubezpieczyciel złoży oświadczenie o przyjęciu oferty), chyba że w odpowiedzi na ofertę ubezpieczyciel doręczy ubezpieczającemu dokument ubezpieczenia zawierający postanowienia odbiegające swą treścią na niekorzyść ubezpieczającego od treści złożonej przez ubezpieczającego oferty i przy doręczeniu dokumentu ubezpieczenia zwróci na to ubezpieczającemu uwagę na piśmie, wyznaczając siedmiodniowy termin na zgłoszenie sprzeciwu. W razie niewykonania przez ubezpieczyciela obowiązku, o którym mowa w zdaniu poprzedzającym, zmiany dokonane przez ubezpieczyciela na niekorzyść ubezpieczającego nie są skuteczne, a umowa jest zawarta zgodnie z warunkami oferty. W razie braku sprzeciwu umowa dochodzi do skutku zgodnie z treścią dokumentu ubezpieczenia następnego dnia po upływie terminu wyznaczonego do zgłoszenia sprzeciwu.
3. Ubezpieczający może odstąpić od umowy ubezpieczenia w terminie siedmiu dni od dnia jej zawarcia, a jeżeli nie jest przedsiębiorcą, to w terminie trzydziestu dni. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia nie zwalnia ubezpieczającego z obowiązku zapłaty składki za okres, w którym ubezpieczyciel udzielał ochrony ubezpieczeniowej.
4. Ubezpieczający może wypowiedzieć umowę ubezpieczenia w każdym czasie, z zachowaniem miesięcznego okresu wypowiedzenia, upływającego na koniec miesiąca kalendarzowego.
5. Ubezpieczyciel może wypowiedzieć umowę ubezpieczenia jeżeli umowa ubezpieczenia tak stanowi, wyłącznie z ważnych powodów wskazanych w umowie ubezpieczenia. Wypowiedzenie umowy ubezpieczenia przez ubezpieczyciela następuje z zachowaniem miesięcznego okresu wypowiedzenia, upływającego na koniec miesiąca kalendarzowego.
6. Ponadto, jeżeli - inaczej niż to wynika z § 15 ust. 3 - strony umowy się w umowie ubezpieczenia, że okres odpowiedzialności rozpoczyna się przed zapłatą składki lub jej pierwszej raty, a składka lub jej pierwsza rata nie zostały zapłacone w terminie, ubezpieczyciel może wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym.
7. W razie rozwiązania umowy ubezpieczenia w trybie jej wypowiedzenia przez którąkolwiek ze stron, ubezpieczający obowiązany jest do zapłaty składki za okres, w którym ubezpieczyciel udzielał ochrony ubezpieczeniowej.
8. W razie, gdy z uwagi na rozwiązanie umowy ubezpieczenia wskutek odstąpienia od niej przez ubezpieczającego lub jej wypowiedzenia przez jedną ze stron zapłacona przez ubezpieczającego składka przewyższa składkę należną ubezpieczycielowi za okres udzielanej ochrony,

ubezpieczyciel zwraca ubezpieczającemu składkę przypadającą za niewykorzystany okres ochrony.

9. Postanowienia poprzedzających ustępów niniejszego paragrafu nie uchybiają prawu stron do rozwiązania umowy ubezpieczenia w każdym czasie w trybie porozumienia stron. W razie rozwiązania umowy ubezpieczenia w trybie porozumienia stron, postanowienia ust. 7 i 8 stosuje się odpowiednio.
10. Oświadczenia w przedmiocie odstąpienia od umowy ubezpieczenia, jej wypowiedzenia oraz rozwiązania w innym trybie dla swej skuteczności wymagają formy pisemnej.

§ 15

Okres udzielania ochrony ubezpieczeniowej

1. Okres ubezpieczenia ustala się w umowie ubezpieczenia.
2. Z zastrzeżeniem kolejnych ustępów niniejszego paragrafu, okres odpowiedzialności ubezpieczyciela rozpoczyna się i kończy wraz z rozpoczęciem i zakończeniem okresu ubezpieczenia, chyba że stosunek ubezpieczeniowy wygaś przed tym terminem zgodnie z przepisami prawa, postanowieniami umowy ubezpieczenia lub pozostałymi postanowieniami OWU.
3. Jednakże, o ile strony wyraźnie nie postanowią w umowie ubezpieczenia inaczej, okres odpowiedzialności ubezpieczyciela nie rozpoczyna się wcześniej niż z chwilą, gdy łącznie spełnione będą następujące warunki:
 - 1) umowa ubezpieczenia dojdzie do skutku;
 - 2) nastąpi zapłata składki lub jej pierwszej raty;
 - 3) rozpocznie się kontrakt albo w miejscu ubezpieczenia znajdą się elementy budowlane i sprzęt budowlany, z których wykorzystaniem kontrakt ma być wykonywany;a w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na rachunek imiennie wskazanej osoby innej niż ubezpieczający w odniesieniu do odpowiedzialności cywilnej tej osoby dodatkowo nie wcześniej niż w chwili określonej w § 3 ust. 7.
4. Ponadto, o ile strony wyraźnie nie postanowią w umowie ubezpieczenia inaczej, okres odpowiedzialności ubezpieczyciela kończy się nie później niż:
 - 1) w dniu odbioru obiektu budowlanego stanowiącego przedmiot kontraktu (w odniesieniu do częściowego zakończenia okresu odpowiedzialności w dniu odbioru części obiektu budowlanego postanowienie zdania poprzedzającego stosuje się odpowiednio); 2) wraz z odstąpieniem od umowy ubezpieczenia przez ubezpieczającego lub z chwilą rozwiązania umowy ubezpieczenia wskutek wypowiedzenia, bądź jej rozwiązania w trybie porozumienia stron.

5. Jednakże nieopłacenie przez ubezpieczającego w terminie kolejnej raty składki powoduje ustanie okresu odpowiedzialności ubezpieczyciela, gdy po upływie terminu zapłaty ubezpieczyciel wezwie ubezpieczającego do zapłaty z zastrzeżeniem, iż brak zapłaty w terminie siedmiu dni od otrzymania wezwania spowoduje ustanie odpowiedzialności.

§ 16

Zapłata odszkodowania

1. Ubezpieczyciel obowiązany jest zapłacić odszkodowanie w terminie trzydziestu dni, licząc od daty otrzymania zawiadomienia o zdarzeniu lub wypadku.
2. Gdyby wyjaśnienie w powyższym terminie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności ubezpieczyciela albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, świadczenie powinno być spełnione w ciągu czternastu dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część odszkodowania ubezpieczyciel zapłaci w terminie przewidzianym w postanowieniu zdania pierwszego.
3. Odszkodowanie z tytułu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel może zapłacić osobie trzeciej bez uprzedniej zgody ubezpieczonego, zwalniając się jednocześnie z odpowiedzialności wobec niego.
4. Odszkodowanie wypłacane jest w kwocie wynikającej z pozostałych postanowień OWU pomniejszonej o franszyzę, jeśli ta znajduje zastosowanie zgodnie z umową ubezpieczenia.

§ 17

Regres

1. Z dniem zapłaty odszkodowania przez ubezpieczyciela roszczenie ubezpieczonego przeciwko osobie odpowiedzialnej za szkodę przechodzi na ubezpieczyciela do wysokości zapłaconego odszkodowania. Jeżeli ubezpieczyciel pokrył tylko część szkody, ubezpieczonemu przysługuje co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia przed roszczeniem ubezpieczyciela.
2. Ubezpieczony obowiązany jest udzielić ubezpieczycielowi wszelkich posiadanych przez ubezpieczonego informacji oraz zapewnić dostęp do wszelkich posiadanych przez niego dokumentów oraz przekazać odpisy tych dokumentów w zakresie niezbędnym do skutecznego dochodzenia przez ubezpieczyciela roszczeń, o których mowa w ust. 1.
3. Ubezpieczony ponosi odpowiedzialność odszkodowawczą wobec ubezpieczyciela za szkodę wyrządzoną wskutek niewykonania lub nienależytego wykonania obowiązków, o których mowa w ust. 2.

§ 18

Składka

1. Wysokość składki ustala się w drodze indywidualnej oceny ryzyka, biorąc pod uwagę w szczególności:
 - 1) w ubezpieczeniu mienia wartość tego mienia i jego rodzaj, charakter kontraktu, długość trwania kontraktu, wysokość fransyz i zakres udzielanej ochrony;
 - 2) w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej wysokość sumy gwarancyjnej oraz charakter kontraktu, długość trwania kontraktu i zakres udzielanej ochrony.
2. O ile nic innego nie wynika z umowy ubezpieczenia, składka należna jest za okres ubezpieczenia proporcjonalnie.
3. Składka winna być opłacona w terminach ustalonych w umowie ubezpieczenia.
4. Składkę opłaca się na rachunek ubezpieczyciela wskazany w umowie ubezpieczenia.

§ 19

Obowiązki stron umowy ubezpieczenia

1. Ubezpieczyciel obowiązany jest do wykonywania z najwyższą starannością obowiązków przewidzianych w umowie ubezpieczenia, OWU oraz w przepisach prawa, a w szczególności:
 - 1) spełnić w terminie swe świadczenie;
 - 2) prowadzić z należytą starannością i bez zbędnej zwłoki postępowanie mające na celu ustalenie odpowiedzialności ubezpieczyciela i jej ewentualnych rozmiarów.
2. Ubezpieczający obowiązany jest do terminowego opłacania składki.
3. Ubezpieczający i ubezpieczony obowiązani są do wykonywania z najwyższą starannością pozostałych obowiązków przewidzianych w umowie ubezpieczenia i OWU, a w szczególności:
 - 1) podać do wiadomości ubezpieczyciela wszystkie znane im okoliczności, o które ubezpieczyciel pytał ich na piśmie przed zawarciem umowy ubezpieczenia;
 - 2) w razie wystąpienia zdarzenia ubezpieczeniowego użyć wszelkich dostępnych im środków w celu zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów oraz ratowania przedmiotu ubezpieczenia;
 - 3) udzielać ubezpieczycielowi wszelkiej niezbędnej pomocy przy ustalaniu odpowiedzialności ubezpieczyciela i jej ewentualnych rozmiarów oraz okoliczności powstania szkody;
 - 4) nie wprowadzać zmian w miejscu powstania szkody do chwili pojawienia się na miejscu przedstawiciela ubezpieczyciela, chyba że jest to konieczne celem zmniejszenia rozmiarów szkody lub zabezpieczenia pozostałego po szkodzie mienia;
 - 5) podjąć uzasadnioną obronę przed roszczeniami osób trzecich, w tym w postępowaniach sądowych wszczętych z powództw osób trzecich, w szczególności jeśli zaleci to

- ubezpieczyciel, a także prowadzić ją w sposób należyty, w szczególności kierując się uzasadnionymi zaleceniami ubezpieczyciela;
- 6) w przypadku umowy ubezpieczenia obejmującej odpowiedzialność cywilną niezwłocznie przekazywać ubezpieczycielowi wszelkie oświadczenia osoby trzeciej, która dochodzi roszczeń od ubezpieczonego, w tym zawierające jej żądania, a także pisma procesowe innych niż ubezpieczony stron, a także pisma sądowe otrzymywane w toku sporu sądowego z osobą trzecią dochodzącą roszczeń od ubezpieczonego, jak również niezwłocznie występować o doręczenie mu z uzasadnieniem wszelkich orzeczeń zapadłych w toku sporu sądowego z tą osobą.
4. W razie uchybienia przez ubezpieczonego z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa obowiązkowi, o którym mowa w ust. 3 pkt. 4, ubezpieczyciel może odpowiednio zmniejszyć odszkodowanie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło ubezpieczycielowi ustalenie okoliczności i przyczyn powstania bądź rozmiarów szkody. Skutki uchybienia przez którąkolwiek ze stron obowiązkom innym niż te, o których mowa w postanowieniu zdania poprzedzającego, regulują bezwzględnie obowiązujące przepisy.

§ 20

Reklamacje, skargi i zażalenia

1. Ubezpieczającemu, ubezpieczonemu i uposażonemu przysługuje prawo składania reklamacji, a także wnoszenia skarg i zażaleń.
2. Reklamacja może zostać złożona ubezpieczycielowi w następujący sposób:
 - 1) ustnie – telefonicznie pod nr telefonu (22) 230 23 03 (koszt połączenia zgodnie z taryfą operatora) albo do protokołu osobiście podczas wizyty u ubezpieczyciela;
 - 2) w postaci elektronicznej na adres email: reklamacje@polskigaztuw.pl;
 - 3) na piśmie - osobiście podczas wizyty u ubezpieczyciela, bądź przesyłką pocztową na adres Polski Gaz Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych, ul. Marcina Kasprzaka 25, 01-224 Warszawa, bądź też na adres do doręczeń elektronicznych, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy o doręczeniach elektronicznych wpisany do bazy adresów elektronicznych, o której mowa w art. 25 tej ustawy, w tym ostatnim przypadku po wpisaniu adresu ubezpieczyciela do doręczeń elektronicznych do tej bazy.
3. W zależności od tego, czego dotyczy reklamacja, jest ona rozpatrywana przez dyrektora biura odpowiedzialnego za obszar objęty reklamacją albo przez członka Zarządu ubezpieczyciela.
4. Ubezpieczyciel udzieli odpowiedzi na reklamację na piśmie. Odpowiedź tę ubezpieczyciel może dostarczyć pocztą elektroniczną wyłącznie na wniosek osoby składającej reklamację.

5. Ubezpieczyciel rozpatrzy reklamację i udzieli odpowiedzi bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w ciągu 30 dni od otrzymania reklamacji, z zastrzeżeniem ust. 6.
6. W szczególnie skomplikowanych przypadkach, uniemożliwiających rozpatrzenie reklamacji i udzielenie odpowiedzi w terminie, o którym mowa w ust. 5, ubezpieczyciel przekaze osobie, która złożyła reklamację, informację, w której:
 - 1) wyjaśni przyczynę opóźnienia;
 - 2) wskaże okoliczności, które muszą zostać ustalone dla rozpatrzenia sprawy;
 - 3) określi przewidywany termin rozpatrzenia reklamacji i udzielenia odpowiedzi, który nie może przekroczyć sześćdziesięciu dni od dnia otrzymania reklamacji.
7. Jeżeli osoba składająca reklamację nie zgadza się ze stanowiskiem ubezpieczyciela wyrażonym w odpowiedzi na reklamację, a sprawa jest tej natury, że droga sądowa jest dopuszczalna, może ona wystąpić do sądu powszechnego z powództwem przeciwko ubezpieczycielowi według właściwości określonej odrębnie.
8. Jeżeli osoba składająca reklamację nie zgadza się ze stanowiskiem ubezpieczyciela wyrażonym w odpowiedzi na reklamację, a sprawa jest tej natury, że zgodnie z Regulaminem Sądu Polubownego przy Komisji Nadzoru Finansowego ten Sąd nie jest sądem niewłaściwym do jej rozstrzygnięcia, może ona wystąpić do tegoż Sądu (ul. Piękna 20, 00-549 Warszawa, <https://www.knf.gov.pl>) o rozpoznanie sprawy w postępowaniu mediacyjnym lub arbitrażowym, przy czym takie uprawnienie przysługuje wyłącznie osobie fizycznej.
9. Skargi i zażalenia mogą być składane ubezpieczycielowi w dowolny sposób. Postanowienia ust. 3 – 8 stosuje się także do rozpatrywania skargi i zażaleń.
10. Jeżeli osoba składająca reklamację, z której wynika roszczenie, nie zgadza się ze stanowiskiem ubezpieczyciela wyrażonym w odpowiedzi na reklamację, może również wystąpić o rozpatrzenie sprawy do Rzecznika Finansowego (Al. Jerozolimskie 87, 02-001 Warszawa, <https://www.rf.gov.pl>) przy czym takie uprawnienie przysługuje wyłącznie osobie fizycznej.
11. Spór między osobą fizyczną a ubezpieczycielem może być zakończony w postępowaniu przed Rzecznikiem Finansowym w drodze pozasądowego postępowania w sprawie rozwiązywania sporów między klientem a podmiotem rynku finansowego.

§ 21

Postanowienia końcowe

1. Powództwo o roszczenia wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby ubezpieczającego, ubezpieczonego lub osoby uprawnionej, bądź też przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania spadkobiercy ubezpieczonego lub osoby uprawnionej.
2. Prawem właściwym w stosunkach wynikających z umowy jest prawo polskie.

3. W sprawach nieuregulowanych w OWU zastosowanie mają odpowiednie przepisy Kodeksu cywilnego, ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej oraz inne stosowne przepisy prawa polskiego.
4. Ubezpieczyciel podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.
5. OWU zostały zatwierdzone uchwałą Zarządu Polski Gaz Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych z dnia 28 stycznia 2021 roku nr 3/O/2021, a następnie zmienione uchwałą z dnia 4 listopada 2021 r. nr 5/24/2021.
6. OWU wchodzi w życie z dniem następującym po dniu podjęcia uchwały, o której mowa w ust. 5.